

Scénář

Ivan Hendruk

Ivan Hendruk pochází z Podkarpatské Rusi, kde se narodil v roce 1942. Po druhé světové válce se jeho rodina rozhodla odtud odejít do českého pohraničí, pár měsíců po připojení Podkarpatské Rusi k SSSR. Stihla to ještě před uzavřením hranic s Československem a zavedením přísných kontrol.

2:49 – 3:02

„Hranice už se dělaly, dráty samozřejmě, Rusové to hned chtěli odstříhnout, Karpaty, ale naši stačili ještě projít, před tím. Pak už byl konec.“

Až v roce 1968, poprvé od svého odchodu z Podkarpatské Rusi, navštívil rodné město. Bylo to několik dní před příchodem okupačních vojsk Varšavské smlouvy do Československa.

34:50-35:37

„A právě, když jsem viděl, přijel vlak na hranice. Vojáci po střechách běhali, vojáci se se psema dole kolem toho vlaku, to bylo... Já jsem si říkal - pro Boha, kam mi to jedeme. Celej vlak obšancovanej, vlítli dovnitř, pachodíte v koridor, vy vojensky rázny, na koridor. Teď tam prošli vojáci, tak se zadívali, oni byli celí černí, jestli souhlasí pas s tím. To bylo, ne že jedeme do bratrského národa, to bylo úplně... Já jsem zíral, jsem říkal - pro Boha, co, jak je to možný, že takhle se chovají k lidem.“

To, co viděl v Karpatech, se opakovalo v ČSSR – po noci z 20. na 21. srpna.

36:40-37:03

„Vrátil jsem se a za 14 dní, už tady byli Tak právě, já už tehdy jsem viděl pohyby vojsk v Karpatech, jsem si říkal, to je určitě na nás, určitě na nás, a rakety tam vozili, a tak dále, protože tam byly základny, tak ..., takže tam to, to mě tehdy napadlo, to s náma ňák špatně dopadne.“

Přišel šok, strach, první střety s okupanty...

29:40 - 30:05

„V Sokolově já teda jsem nedostal tu odvahu, mladý kluci lehali na zem před tanky. Naštěstí ty vojáci přeci jenom asi ňáký svědomí měli, nepřejeli je. Ale startovalo se, to bylo takový napětí, to jsem od té doby nezažil.“

30:20 - 30:33

„Tam jich leželo snad dvacet ... na zemi, že nepustí dál na ústřední výbor, okresní... Chránili jsme to, co se pak úplně proti nám postavilo.“

Do nebezpečné situace se nakonec dostal i on sám.

37:28 - 37:55

„Tam byli v lese, v takovym prostoru. A jsme je přesvědčili. Oni to nakonec pochopili, ale na naše neštěstí vod někad se na nás vyřítíl nákej polydruk, vytáhl pistoli. A že nás tady všechny postřílí. Asi někde byl ukrytej a poslouchal, jak to... Tak jsme samozřejmě utíkali tam vocať.“

Po okupaci, která spojila národ k odporu, se společnost normalizovala. Bylo konec nadějím na „komunismus s lidskou tváří“.

29:25 - 29:33

„...kejvalo se, jenom aby jsem měl klid...“